

**Oponentní posudek k diplomové práci Stanislavy Fedrové
„Kapitoly k panovnické reprezentaci Josefa I. v grafice“
FF UK, Praha 2012**

Předložená diplomová práce Mgr. Stanislavy Fedrové, sepsaná pod vedením prof. PhDr. Lubomíra Konečného, je věnována – jak již z názvu vyplývá – problematice panovnické reprezentace císaře Josefa I. (1678–1711) v soudobé grafické produkci. Zpracovávaným uměleckohistorickým materiálem je konvolut několika desítek z větší části dosud málo poznanych rytin (výjimkou jsou grafiky, které v minulosti pojednala Petra Zelenková a které diplomantka nyní sice uvádí a je s jejich obsahem a interpretací dobře obeznámena, svou pozornost však zaměřuje na práce neprozkoumané), jejichž náměty se vztahují k různým životním etapám tohoto habsburského panovníka a k významným historickým událostem císařovy politické dráhy. Životní i politické události a různé formy jejich symbolického, alegorického a emblematického ztvárnění se staly hlavními vodítky pro uspořádání práce, v níž jsou jednotlivé grafické listy analyzovány v rámci kapitol, pojednávajících o motivech příchodu Zlatého věku vycházejícího z Vergiliových Bukolik, Pietas Austriaca, císaře jako druhého slunce, jeho stylizace podle obrazu antických hrdinů a jejich ctností či starozákonního krále Šalamouna. Těmto kapitolám, předchází sice stručný, přesto však zasvěcený úvod do dané problematiky. Za ně jsou pak zařazeny rozsáhlejší bibliografie a obrazový doprovod.

Předložená práce se poněkud vymyká běžným zvyklostem v tvorbě diplomových prací. U nich obvykle předpokládáme, že se jedná o autorskou prvotinu, která by sice měla přinést nové poznatky o zkoumaném materiálu, přesto se však často jedná o dosud ne zcela vyzrálé dílo začínajícího badatele. V daném případě před sebou ovšem máme práci interní doktorandky Ústavu pro českou literaturu AV ČR, která absolvovala studium literatury a dějepisu na PedF UK a postgraduálně studuje dějiny novější české literatury na FF JU v Českých Budějovicích. Vyniká širší zájmů nejen v oblasti výtvarného umění, ale především v oblasti literatury od baroka po současnost, a přes své mládí má za sebou již několik významných výzkumných a edičních počinů. Připomeňme zde zásadní příspěvky k problematice ekfráze a intermediality, které jsou podnětné a přínosné jak pro studium

literárněvědné, tak pro výzkum dějin a teorie umění. Právě znalosti z oblasti jazykovědy se staly vedle samotného studia dějin umění důležitým předpokladem pro úspěšné zpracování vymezené úlohy.

Uvedená diplomová práce je tedy v daném případě dílem již zkušené autorky, vyniká přehledností a je čtenářsky poutavá. Zároveň ukazuje na akribii, s níž se autorka vyrovnala se značně komplexním tématem. Není třeba připomínat, že barokní grafika a zvláště univerzitní teze, které tvoří podstatnou část zkoumaného materiálu, jsou obsahově neobyčejně bohatým, interpretačně náročným materiálem. Jejich výklad předpokládá nejen obeznámenost s dobovými výtvarnými prostředky, ale také přiměřené znalosti z oblasti politických a kulturních dějin, teologie, filosofie, rétoriky, emblematicky, literatury i lingvistiky. Je pak třeba konstatovat, že Stanislava Fedrová prokázala dobré znalosti ze všech uvedených oblastí. Její analýzy grafických listů se složitým ikonografickým obsahem jsou hluboké a přesvědčivé. Nadto jsou jednotlivé grafické práce vyloženy přehledně, jejich zasvěcené výklady pak zasazeny do širších kontextuálních souvislostí. V tomto směru považuji za přínosné, že autorka nezvolila jinak běžnou formu chronologicky řazeného soupisového katalogu, nýbrž uspořádala pojednávané práce do několika výše uvedených tematických okruhů, v jejichž rámci se jí pak podařilo jasněji ozřejmit hlavní strategické nástroje, kterých bylo pro daný typ panovnické reprezentace na přelomu 17. a 18. století ve větším rozsahu využíváno.

Práce Stanislavy Fedrové svým obsahem i formou zpracování přesahuje standard běžný u jiných diplomových prací a je objevným přínosem pro vymezenou tematickou oblast. Lze si přát, aby práce byla (snad po jistém dalším promýšlení a dopracování syntetického úvodu) vydána tiskem a stala se tak prostředkem pro lepší pochopení kulturního kontextu vlády Josefa I., který – na rozdíl od svého předchůdce i následovníka – dosud zůstával spíše stranou zájmu historiků umění. Domnívám se, že uměleckohistorická veřejnost by takovou publikaci přivítala stejně vděčně, jako v minulosti přijala práce znalců dané problematiky – Sibylly Appuhn-Radtke, Wernera Teleska či Petry Zelenkové.

Předloženou diplomovou práci Stanislavy Fedrové považuji za přínosnou a rád ji doporučuji k přijetí.

V Praze, 15. září 2012

PhDr. Martin Mádl, Ph.D.